

Категорія справи № 460/27538/23: **Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції (крім категорій 107000000), зокрема у сфері; адвокатури.**

Надіслано судом: **12.03.2026**. Зареєстровано: **13.03.2026**. Забезпечено надання загального доступу: **16.03.2026**.

Дата набрання законної сили: **12.03.2026**

Номер судового провадження: **К/990/47474/25**

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 березня 2026 року

м. Київ

справа № 460/27538/23

адміністративне провадження № К/990/47474/25

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду:

судді-доповідача - Білак М.В.,

суддів: Железного І.В., Мацедонської В.Е.,

розглянувши у порядку письмового провадження адміністративну справу

за касаційною скаргою ОСОБА_1

на постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 27 серпня 2025 року (суддя-доповідач - Обрізко І.М., судді: Іщук Л.П., Пліша М.А.)

у справі № 460/27538/23

за позовом ОСОБА_1

до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області,

третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури,

про визнання протиправними та скасування рішень.

I. РУХ СПРАВИ

1. У грудні 2023 року ОСОБА_1 звернулася до суду з позовом до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області (далі - КДК Рівненської області), третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача - Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (далі - третя особа), у якому, з урахуванням заяви про зміну предмету позову, просила визнати протиправними, нечинними з дня прийняття та скасування:

- рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області від 30 серпня 2023 року № Д/8-5 «Про порушення дисциплінарної справи стосовно адвоката ОСОБА_1» (далі - Рішення про порушення дисциплінарної справи);

- рішення від 25 жовтня 2023 року №Д/10-5 «Про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю» (далі - Рішення №Д/10-5).

2. В обґрунтування позовних вимог ОСОБА_1 зазначила, що ухвала Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 та додані до неї матеріали не містять обґрунтування та доказів на підтвердження вчинення нею як адвокатом дисциплінарного проступку. Вважає, що відповідач провів перевірку поданої скарги (ухвали суду) поверхнево, прийняв до уваги неперевірені факти та докази. Позивачка акцентує увагу на тому, дисциплінарний орган, який виніс оскаржувані рішення щодо неї є неповноважним з листопада 2022 року, згідно з положеннями статті 33 Закону України від 05 липня 2012 року №5076-VI «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» (далі - Закон №5076-VI) скарга відносно неї мала бути розглянута дисциплінарним органом адвокатури за робочим місцем адвоката, яким в даному випадку є Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури м. Києва.

3. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 30 травня 2025 року позовні вимоги задоволено в повному обсязі. Визнано протиправним та скасовано рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області №Д/8-5 від 30 серпня 2023 року «Про порушення дисциплінарної справи стосовно адвоката ОСОБА_1». Визнано протиправним та скасовано рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області №Д/10-5 від 25 жовтня 2023 року «Про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю». Стягнуто на користь ОСОБА_1 за рахунок бюджетних асигнувань Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області судовий збір у розмірі 2069,88 грн (дві тисячі шістдесят дев'ять грн) 88 коп.

4. Постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 27 серпня 2025 року скасовано рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 30 травня 2025 року та прийнято постанову, якою відмовлено у задоволенні позовних вимог ОСОБА_1 до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, про визнання протиправними та скасування рішень.

5. Не погоджуючись із рішеннями суду апеляційної інстанції, позивачка звернулася із касаційною скаргою до Верховного Суду, в якій просила скасувати оскаржуване судове рішення, залишивши в силі рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 30 травня 2025 року.

6. Ухвалою Верховного Суду від 19 грудня 2025 року відкрито касаційне провадження за скаргою ОСОБА_1

II. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

7. 06 червня 2023 року на адресу Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва (далі - КДКА м. Києва), надійшла ухвала Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 про порушення питання про дисциплінарну відповідальність адвоката ОСОБА_1 .

8. 06 червня 2023 року т.в.о. керівника юридичної особи КДКА м. Києва надіслав голові Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (ВКДКА) лист за №02/122-3/57-23, в якому зазначив про отримання ухвали Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21. Також у листі зазначено, що на виконання рішення Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року за №130 «Про передачу справ Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури м. Києва до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для подальшого розподілу» копія ухвали щодо адвоката ОСОБА_1 передається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для подальшого скерування та розгляду Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури іншого регіону відповідно до вимог чинного законодавства.

9. 09 червня 2023 року листом за №878 голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надіслав голові Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області ухвалу Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 про порушення питання про дисциплінарну відповідальність адвоката ОСОБА_1 . На обґрунтування підстав скерування скарги у листі зазначено таке:

- згідно з частиною третьою статті 33 Закону України від 05 липня 2012 року №5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон №5076-VI) дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеного в Єдиному реєстрі адвокатів України;

- за даними Єдиного реєстру адвокатів України робоче місце адвоката ОСОБА_1. знаходиться за адресою: 01054, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Ярославів Вал, 13/2, літ. Б;

- згідно з рішенням Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року за №128 Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури міста Києва вважається не сформованою відповідно до Закону №5076-VI, що є наслідком відсутності кворуму в кваліфікаційній і дисциплінарній палаті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва для прийняття рішень та здійснення повноважень, визначених статтею 50 Закону №5076-VI;

- відповідно до рішення Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року за №130 вирішено передати заяви, які стосуються допуску до складання кваліфікаційного іспиту (кваліфікаційні справи) та заяви (скарги) щодо поведінки адвокатів, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності (дисциплінарних справ (проваджень)) у ВКДКА для подальшого їх скерування на розгляд до КДКА іншого регіону;

- згідно з пунктами 2.3.17 та 2.3.18 Регламенту Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затвердженого рішенням Ради адвокатів України №78 від 04-05.07.2014 (з наступними змінами), голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури скерує: заяву (скаргу) про дисциплінарний проступок адвоката до КДКА іншого регіону у разі задоволення відводу (самовідводу) більшості членів дисциплінарної палати КДКА, що має розглядати скаргу; матеріали кваліфікаційної справи до КДКА іншого регіону у разі задоволення відводу члена (членів) кваліфікаційної палати КДКА та за відсутності кворуму, скерує для розгляду до КДКА скарги, що надійшли стосовно осіб, визначених статтею 66 Правил адвокатської етики, а також у разі, якщо регіональна КДКА не сформована, або у разі відсутності за будь-яких причин кворуму на засіданнях КДКА (палати) регіону.

10. Вказаний вище лист голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури отриманий відповідачем 14 червня 2023 року та зареєстрований за вх. №186.

11. Листом КДКА Рівненської області від 21 червня 2023 року за вихідним №118, ухвалу Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21, було повернуто до Зарічного районного суду міста Суми, з підстав її невідповідності вимогам пункту 4 статті 14 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року за №120 (із змінами).

12. 24 липня 2023 року за вхідним №258 КДКА Рівненської області зареєстровано супровідний лист Зарічного районного суду міста Суми від 14 липня 2023 року за вихідним №592/881/21, до якого було долучено копії ухвали Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 та матеріали справи, два оптичних диски із записами судових засідань на підтвердження викладених у скарзі обставин щодо дій адвоката ОСОБА_1.

13. 26 липня 2023 року головою дисциплінарної палати КДКА Рівненської області Курганською О.В. було видано доручення за вихідним №158 члену дисциплінарної палати Голубу В.А. на проведення перевірки за ухвалою Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21.

14. 27 липня 2023 року рекомендованим листом зі штрихкодним ідентифікатором 3301312610672, адвокату ОСОБА_1. направлено повідомлення від 27 липня 2023 року за №159 про проведення перевірки відомостей, викладених в ухвалі Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21, до якого долучено копії відповідної ухвали суду, всіх доданих до неї документів на 202 арк. та 2 оптичних диска. У повідомленні зазначено, що перевірку відомостей про дисциплінарний проступок адвоката проводить член палати Голуб В.А. Також, вказано, що питання про порушення або відмову у порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката буде розглянуто на засіданні дисциплінарної палати КДКА Рівненської області 30 серпня 2023 року о 12 год 00 хв за адресою: м. Рівне, вул. Директорії, 3, оф. 1. Крім того, у повідомленні роз'яснено, що адвокат, стосовно якого здійснюється дисциплінарне провадження, має право надати письмове пояснення по суті порушених питань шляхом його надіслання на поштову адресу КДКА Рівненської області або на електронну пошту КДКА Рівненської області із застосуванням електронного цифрового підпису у строк до 20 серпня 2023 року.

15. До вказаного повідомлення додано фіскальний чек відділення поштового зв'язку, в якому зазначено: «3301312610672; Лист рекомен.; Кому: ОСОБА_1». Згідно з наявною у справі роздрукованою трекінгу відправлення з офіційного веб-сайту АТ «Укрпошта» в мережі Інтернет, поштове відправлення зі штрихкодним ідентифікатором 3301312610672 вручене адресату 04 вересня 2023 року.

16. Листом від 28 липня 2023 року за №161 відповідач звернувся до Ради адвокатів міста Києва та просив надати витяг з Єдиного реєстру адвокатів України адвоката ОСОБА_1.

17. Листом від 07 серпня 2023 року за №1413/0/2-23 Національна асоціація адвокатів України скерувала до відповідача витяг з Єдиного реєстру адвокатів України адвоката ОСОБА_1. Згідно з вказаним витягом, адреса робочого місця адвоката ОСОБА_1.: 03194, м. Київ, Святошинський р-н, б-р Кольцова, буд. 14, літ. Д; засоби зв'язку: ІНФОРМАЦІЯ_1.

18. Листом від 06 вересня 2023 року голова КДКА Рівненської області звернувся до ВКДКА із запитом №319 щодо надання інформації про наявність чи відсутність рішень дисциплінарних органів адвокатури про притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката ОСОБА_1.

19. Листом від 08 вересня 2023 року за № 1543 ВКДКА скерувала до КДКА Рівненської області копії рішень Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Донецької області від 12 червня 2023 року №39 та Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Закарпатської області від 19 липня 2022 року про притягнення адвоката ОСОБА_1 до дисциплінарної відповідальності.

20. 29 серпня 2023 року членом Дисциплінарної палати КДКА Рівненської області Голубом В.А. складено довідку про результати перевірки відомостей, викладених в ухвалі Зарічного районного суду м. Суми про дисциплінарну відповідальність адвоката ОСОБА_1. У вказаній довідці констатовано, що інформація, викладена в ухвалі Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 містить ознаки дисциплінарного проступку адвоката, передбаченого пунктами 3, 5 частини другої статті 34 Закону №5076-VI (порушення Правил адвокатської етики, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків), і є достатньо обґрунтованою для порушення дисциплінарної справи відносно адвоката.

21. 30 серпня 2023 року Дисциплінарною палатою КДКА Рівненської області у складі: голови палати Курганської Олени Вікторівни, секретаря засідання: Голуба Валентина Анатолійовича, членів палати: Затинного Сергія Сергійовича, Іванюка Ігоря Васильовича, Лукомського Олександра Вячеславовича, Сулковського Богдана Павловича, прийнято рішення №Д/8-5 про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката ОСОБА_1 за ухвалою Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21. Розгляд дисциплінарної справи, як слідує зі змісту рішення, призначено на 12 год 00 хв 27 вересня 2023 року.

22. Листом від 11 вересня 2023 року за №223 КДКА Рівненської області скерувала адвокату ОСОБА_1. копію рішення Дисциплінарної палати КДКА Рівненської області від 30 серпня 2023 року за №Д/8-5, довідку члена Дисциплінарної палати КДКА Рівненської області Голуба В.А. за ухвалою Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21, а також копію відповідної ухвали суду з доданими до неї документами (матеріалами). У листі запропоновано ОСОБА_1 до початку розгляду дисциплінарної справи надати характеристику щодо себе та пояснення по суті ухвали (скарги). Вказаний лист був направлений ОСОБА_1 13 вересня 2023 року в паперовій формі засобами поштового зв'язку на адресу робочого місця адвоката - АДРЕСА_1, та в електронній формі на електронну поштову скриньку за адресою « ІНФОРМАЦІЯ_1 ».

23. 26 вересня 2023 року засобами електронної пошти позивачка надіслав відповідачу запит про надання інформації, а саме про наявність/відсутність у провадженні КДКА Рівненської області дисциплінарного провадження відносно адвоката ОСОБА_1. та надання копій матеріалів відповідних скарг з додатками (у разі наявності). В цьому ж запиті адвокат ОСОБА_1. вказала, що вона з 26 вересня 2023 року перебуває на медичному лікуванні, на підтвердження чого до запиту долучено довідку від 26 вересня 2023 року за №615/23, видану ТОВ «Клініка імені Гальченко В.В. ». Вказаний запит отриманий КДКА Рівненської області 27 вересня 2023 року та зареєстрований за вх. №331.

24. 27 вересня 2023 року дисциплінарна палата КДКА Рівненської області вирішила відкласти розгляд ухвали Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 на дії адвоката ОСОБА_1. на наступне засідання дисциплінарної палати, яке мало відбутися 25 жовтня 2023 року о 15 год 00 хв.

25. За наслідками розгляду запиту позивачки від 26 вересня 2023 року, відповідач листом від 28 вересня 2023 року за №249 надав позивачу інформацію про наявність у провадженні КДКА Рівненської області та хід дисциплінарного провадження відносно адвоката ОСОБА_1, порушеного за наслідками надходження ухвали Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21. Вказаний лист був направлений ОСОБА_1 02 жовтня 2023 року в паперовій формі засобами поштового зв'язку на адресу робочого місця адвоката - АДРЕСА_1, та в електронній формі на електронну поштову скриньку за адресою « ІНФОРМАЦІЯ_1 ».

26. 25 жовтня 2023 року засобами електронної пошти до КДКА Рівненської області від ОСОБА_1 надійшли письмові пояснення, у яких позивач вказала, що у разі наявності відносно адвоката ОСОБА_1 дисциплінарних проваджень, врахувати відсутність у КДКА повноважень на розгляд дисциплінарної справи щодо вказаного адвоката, зокрема, просила витребувати копії документів із матеріалів судової справи №592/881/21, вказала про порушення порядку виклику її в судові засідання, зазначила, що нею подана заява про вчинення членами КДКА Рівненської області злочину через неправомірне та незаконне продовження зайняття посад в КДКА Рівненської області та заявила відвід усьому складу КДКА, який здійснює розгляд дисциплінарної справи щодо неї.

27. 25 жовтня 2023 року, згідно з витягом №10/69 засідання дисциплінарної палати КДКА Рівненської області від 25 жовтня 2023 року, дисциплінарною палатою розглянуто заявлений відвід членам дисциплінарної палати КДКА Рівненської області та у задоволенні заяви про відвід відмовлено. Також вказаним витягом підтверджується, що ОСОБА_1 була відсутня на засіданні дисциплінарної палати КДКА Рівненської області 25 жовтня 2023 року.

28. 25 жовтня 2023 року дисциплінарною палатою КДКА Рівненської області прийнято рішення №Д/10-5, яким: притягнуто адвоката ОСОБА_1 за ухвалою Зарічного районного суду від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку - порушення Правил адвокатської етики, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом (пунктами 3, 7 частини другої статті 34 Закону №5076-VI); накладено на вказаного адвоката за ухвалою Зарічного районного суду від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на шість місяців з 25 жовтня 2023 року по 24 квітня 2024 року на підставі пунктів 3, 5 частини другої статті 34 Закону №5076-VI.

29. Не погоджуючись із рішеннями відповідача про порушення дисциплінарної справи та про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю, позивачка звернулася до суду.

III. ОЦІНКА СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ

30. Суд першої інстанції, задовольняючи позовні вимоги, дійшов висновку, що відповідач при винесенні оскаржуваних рішень порушив встановлену законом та підзаконними актами процедуру притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Судом зазначено, що спірне дисциплінарне провадження було здійснено неналежним дисциплінарним органом, оскільки ВКДКА порушило частину третю статті

33 Закону №5076-VI при скеруванні скарги (ухвали суду) на дії адвоката ОСОБА_1 до КДКА Рівненської області. Судом першої інстанції здійснено аналіз законодавства та зазначено, що положення Регламенту ВКДКА суперечать імперативним положенням частини третьої статті 33 Закону №5076-VI, яка не допускає будь-якої зміни підвідомчості розгляду скарг про дисциплінарний проступок адвоката.

31. Також суд першої інстанції, врахувавши відповідні висновки Верховного Суду у цій категорії справ, зазначив, що не позбавлений можливості ухвалити інше рішення, детально пояснивши мотиви його прийняття, а тому при вирішенні цього публічно-правового спору вирішив керуватись принципом верховенства права, відповідно до якого, зокрема, людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

32. Суд апеляційної інстанції, скасовуючи рішення суду першої інстанції, вказав про помилковість висновку про те, що дисциплінарне провадження відносно позивачки не могло здійснюватися КДКА Рівненської області, оскільки з огляду на відсутність кворуму в кваліфікаційній і дисциплінарній палаті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва, голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у межах своїх повноважень та на підставі чинного законодавства, скерував ухвалу Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/24 до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рівненської області для її подальшого розгляду.

33. Також суд апеляційної інстанції наголосив, що правові висновки Верховного Суду щодо застосування частини третьої статті 33 Закону №5076-VI (у постановках від 08 жовтня 2020 року у справі №826/3443/18, від 04 квітня 2025 у справі №260/4927/24) існували задовго до виникнення спірних правовідносин у цій справі, і ці висновки підлягали застосуванню судами на підставі частини п'ятої статті 242 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України).

V. ДОВОДИ КАСАЦІЙНОЇ СКАРГИ

34. Касаційне провадження за скаргою позивача відкрито на підстав пунктів 2, 3 частини четвертої статті 328 КАС України.

35. Скаржник зазначає про необхідність відступлення від висновків щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладених у постановках Верховного Суду та застосованого судом апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні, зокрема у постанові від 08 жовтня 2020 року у справі №826/3443/18, від 04 квітня 2025 року у справі №260/4927/24, від 17 жовтня 2024 року у справі №260/10589/23 щодо застосування статті 33 Закону №5076-VI, підпункту 2.3.18 пункту 2 розділу II Регламенту Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі - ВКДКА), пунктів 22, 23 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 (далі - Положення №120).

36. В обґрунтування пункту 3 частини четвертої статті 328 КАС України позивач зазначає про відсутність висновків Верховного Суду: щодо однакового застосування пункту 8 Положеннями №120 у взаємозв'язку із частиною третьою статті 33 Законом №5076-VI, під час здійснення дисциплінарного провадження щодо адвокатів; щодо обов'язковості виконання органами адвокатського самоврядування рішення Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 в частині затвердження обов'язкового до виконання пункту 8 Положеннями №120, під час здійснення дисциплінарного провадження щодо адвокатів; щодо вирішення питання юридичної колізії між актами однакової юридичної сили, а саме пункту 8 Положення №120 та пункту 2.3.18 розділу II Регламенту ВКДКА, які згідно з приписами частини першої статті 57 Закону №5076-VI однаково підлягають виконанню усіма адвокатами та органами адвокатського самоврядування.

37. Третя особа подала відзив на касаційну скаргу позивачки, в якому просила оскаржуване судове рішення залишити без змін, а скаргу - без задоволення. На думку представника ВКДКА, всі доводи касаційної скарги з приводу неправильного застосування підпункту 2.3.18 Регламенту ВКДКА, відсутності висновків Верховного Суду з приводу застосування даної норми та необхідності відступлення від висновків щодо її застосування - базуються на Регламенті ВКДКА, затвердженому Рішенням Ради адвокатів України №87 від 3 грудня 2024 року, який ще не був прийнятим та чинним станом на час виникнення спірних правовідносин. У свою чергу, спірні правовідносини виникли у липні 2023 року - під час дії Регламенту ВКДКА, затвердженому рішенням Ради адвокатів України від 4-5 липня 2024 року №78. Підпункт 2.3.8 Регламенту ВКДКА у редакції, на яку посилається позивачка, і у редакції, чинній станом на час виникнення відносин, що розглядається, є різними.

38. ОСОБА_1 подала заперечення на відзив ВКДКА, в якому зазначила, що фактичним предметом касаційного перегляду є питання права, а саме: чи може підзаконний акт - Регламент ВКДКА встановлювати або змінювати правила територіальної підвідомчості дисциплінарних справ, які прямо та імперативно визначені частиною третьою статті 33 Закону №5076-VI. У своїх запереченнях позивачка просила визнати, що справа містить виключну правову проблему у розумінні статті 346 КАС України, а тому її необхідно передати на розгляд Великої Палати Верховного Суду для відступу від правових позицій Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, на які посилається відповідач.

39. Відзив на касаційну скаргу позивачки також подала КДКА Рівненської області, в якому просила залишити без змін рішення суду апеляційної інстанції, а скаргу - без задоволення. У відзиві зазначено, що КДКА Рівненської області була уповноваженим органом адвокатського самоврядування для розгляду ухвали Зарічного районного суду міста Суми від 17 травня 2023 року у справі №592/881/21 на дії адвоката ОСОБА_1. Також відповідач зазначив, що наведені скаржницею доводи щодо необхідності відступлення від правових позицій, викладених Верховним Судом у справах №826/3443/18, №260/4927/24, №260/10589/23 не заслуговують на увагу, натомість наявність кількох правових позицій щодо застосування норми права у подібних правовідносинах свідчить про стабільну та послідовну практику Верховного Суду з питань застосування частини третьої статті 33 Закону №5076-VI та підпункту 2.3.8 Регламенту ВКДКА, тобто має місце однакове застосування вказаних норм права у подібних правовідносинах і відсутні підстави для відступу від вказаних правових позицій.

40. Позивачка подала заперечення на відзив відповідача, в яких просила відхилити відзив КДКА Рівненської області, задовольнити її касаційну скаргу, скасувавши постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 27 серпня 2025 року, як таку, що ухвалена з істотним порушенням норм матеріального та процесуального права, не відповідає стандартам мотивованості судового рішення, не містить належної оцінки доводів щодо належності та безсторонності дисциплінарного органу, не забезпечує конвенційних прав адвоката.

VI. ОЦІНКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

41. Верховний Суд, перевіряючи і обговорюючи доводи касаційної скарги, виходячи з меж касаційного перегляду, визначених статтею 341 КАС України, вважає за необхідне зазначити таке.

42. Спірні правовідносини виникли щодо прийняття Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури Рівненської області рішень про порушення дисциплінарної справи та накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття

адвокатською діяльністю строком на шість місяців.

43. Суд першої інстанції дійшов висновку щодо наявності підстав для скасування рішень КДКА Рівненської області.

44. Суд апеляційної інстанції, приймаючи оскаржуване рішення, вказав про законність порушення дисциплінарної справи та накладення спірного дисциплінарного стягнення.

45. Верховний Суд вважає висновки судів першої та апеляційної інстанцій передчасними з огляду на таке.

46. Відповідно до статті 242 КАС України рішення суду повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим.

Законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права при дотриманні норм процесуального права.

Обґрунтованим є рішення, ухвалене судом на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин в адміністративній справі, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні, з наданням оцінки всім аргументам учасників справи.

47. Колегія суддів Верховного Суду зазначає, що оскаржувані рішення судів попередніх інстанцій не відповідають вимогам статті 242 КАС України.

48. Однією із найважливіших конституційних гарантій забезпечення та захисту прав та свобод особи є закріплення права на судовий захист.

49. Статтею 55 Конституції України встановлено, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

50. Конституційний Суд України у пункті 2 рішення від 25 грудня 1997 року у справі №9зп зазначив, що зміст цього права полягає в тому, що кожен має право звернутися до суду, якщо його права чи свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод. Зазначена норма зобов'язує суди приймати заяви до розгляду навіть у випадку відсутності в законі спеціального положення про судовий захист.

51. У свою чергу, захист прав в адміністративному суді має свої особливості.

52. Відповідно до частини першої статті 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

53. Пунктом 1 частини другої статті 2 КАС України визначено, що у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, зокрема, чи прийняті (вчинені) вони на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

54. Отже, кожна особа, звертаючись до адміністративного суду, прагне захистити своє право, що, на її думку, порушене діями, бездіяльністю чи рішеннями суб'єкта владних повноважень. Тому суди, розглядаючи справу, перш за все повинні надавати оцінку наявності порушеного права особи, оскільки саме це є ціллю судового захисту.

55. Повертаючись до обставин цієї справи, ОСОБА_1 звернулась за захистом свого права від протиправних дій КДКА Рівненської області щодо порушення дисциплінарної справи стосовно неї та накладення дисциплінарного стягнення. На думку позивачки, вона не вчиняла дисциплінарного проступку, за який на неї накладено дисциплінарне стягнення. Окрім того, позивачка наголошувала і в позовній заяві, і в апеляційній та касаційних скаргах про неповноважність відповідача приймати оскаржувані рішення.

56. Так, ОСОБА_1 зазначала, що у членів КДКА Рівненської області з 17 листопада 2022 року закінчився п'ятирічний строк повноважень відповідно до частини другої статті 50 Закону №5076-VI. А тому оскаржувані рішення, які прийняті після 17 листопада 2022 року є протиправними та підлягають скасуванню. Позивачка наголосила, що Рада адвокатів України рішенням № 69 від 21 вересня 2020 року «Про затвердження роз'яснення щодо інституціонального континуїтету Національної асоціації адвокатів України та організаційних форм адвокатського самоврядування» та рішення №108 від 05-06 вересня 2022 року протиправно здійснила продовження повноважень органів адвокатського самоврядування, зокрема, регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісій.

57. Вказаним обставинам ні суд першої інстанції, ні суд апеляційної інстанції оцінки не надали, хоча це обов'язок суду відповідно до приписів пункту 1 частини другої статті 2 КАС України визначати наявність повноважень у відповідача на момент вчинення оскаржуваних дій, рішень чи бездіяльності.

58. Також суди першої та апеляційної інстанцій, приймаючи рішення у цій справі, взагалі не досліджували питання законності притягнення ОСОБА_1 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарних проступків.

59. Відповідно до статті 34 Закону №5076-VI підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;
- 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
- 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;

7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

60. Судами попередніх інстанцій лише констатовано, що позивачку було притягнуто до дисциплінарної відповідальності відповідно до пунктів 3, 7 частини другої статті 34 Закону №5076-VI.

61. Верховний Суд вже неодноразово зазначав, що для встановлення порушення Правил адвокатської етики відповідач має встановити невідповідність дій адвоката певним формально визначеним та затвердженим вимогам, що передбачають які саме дії можуть бути визначені як порушення правил.

62. Правова оцінка правильності та обґрунтованості рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності повинна фокусуватися, насамперед, на такому:

- чи прийнято рішення у межах повноважень, у порядку та спосіб, встановлені Конституцією та законами України;
- чи дійсно у діянні адвоката є склад дисциплінарного проступку;
- чи є встановлені законом підстави для застосування дисциплінарного стягнення;
- чи відповідає застосований вид стягнення вимогам закону та чи є він пропорційним (співмірним) із учиненим діянням.

63. Аналогічна правова позиція викладена Верховним судом у постановках від 24 червня 2020 року у справі №821/890/18, від 14 вересня 2021 року у справі №640/20599/19.

64. У постанові від 30 червня 2021 року у справі №640/17195/20 Верховний Суд дійшов висновку, що порушення дисциплінарної справи не констатує факту вчинення дисциплінарного проступку, а здійснюється за наявності ознак такого проступку, які потребують більш детального дослідження на предмет їх підтвердження або ж спростування під час розгляду справи.

65. З огляду на мету дисциплінарного провадження у цій справі перш за все необхідно з'ясувати чи дійсно є підстави для притягнення адвоката ОСОБА_1 до відповідальності.

66. Верховний Суд наголошує, що у цій справі однією з підстав позову ОСОБА_1 визначено незгоду із рішеннями відповідача через відсутність у її діяннях складу дисциплінарного проступку. Тож суди у першу чергу мали б установити фактичні обставини, які входять до цього предмету доказування, на підставі досліджених у судовому засіданні доказів.

67. Варто наголосити, що ОСОБА_1 і у касаційній скарзі також наголошує на відсутності у її діях складу дисциплінарного проступку.

68. Однак ні суд першої інстанції, ні суд апеляційної інстанції не досліджували питання наявності в діях ОСОБА_1 ознак дисциплінарного проступку.

69. Верховний Суд наголошує, що виконання завдань адміністративного судочинства залежить від встановлення адміністративним судом у справі об'єктивної істини та правильного застосування норм матеріального та процесуального права, а тому статтею 9 КАС України на суд покладено обов'язок вживати передбачені законом заходи, необхідні для правильного з'ясування всіх обставин справи. Дієвість адміністративного судочинства залежить від того, наскільки повно і всебічно будуть підтверджені доказами обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

70. Вирішивши питання факту, суди мають здійснити юридичну кваліфікацію установлених у справі обставин, зокрема, відповісти на питання чи є встановлені законом підстави для застосування до адвоката такого дисциплінарного стягнення, як зупинення права на заняття адвокатською діяльністю, шляхом надання правової оцінки обґрунтованості рішення КДКА про застосування обраного виду стягнення із зазначенням конкретної норми (пункту частини відповідної статті) закону, яка дає право застосовувати такий вид дисциплінарного стягнення.

71. Досліджуючи питання правомірності притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за допущення дисциплінарного проступку шляхом порушення правил адвокатської етики, передбаченого частиною другою статті 34 Закону №5076-VI, Верховний Суд у постанові від 11 жовтня 2019 року у справі № 821/1904/14 указав, що у випадку допущення адвокатом саме такого дисциплінарного проступку дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики (пункт 3 частини другої статті 31 Закону №5076-VI).

72. Тобто лише самого порушення Правил адвокатської етики не достатньо для накладення такого виду дисциплінарного стягнення як зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

73. Для реалізації приписів пункту 3 частини другої статті 31 Закону №5076-VI необхідна або ознака систематичності порушення Правил адвокатської етики, тобто їх повторюваність протягом певного періоду часу, або одноразовість вчинюваного порушення, але за умови притаманності останньому грубого характеру.

74. У вказаній справі Верховний Суд зауважив, що зважаючи на те, що ані приписами Закону №5076-VI, ані нормами Правил адвокатської етики не визначено поняття "грубе", то воно є оціночним та суб'єктивним, тому кваліфікаційно - дисциплінарним органам адвокатури, при кваліфікації проступку як дисциплінарного, слід чітко та детально регламентувати в чому полягає грубість вчиненого порушення.

75. При кваліфікації дисциплінарного проступку як грубе одноразове порушення правил адвокатської етики необхідно враховувати щоб таке порушення було одноразове, тобто не вчинялося адвокатом до цього.

76. При кваліфікації дисциплінарного проступку як систематичне порушення правил адвокатської етики необхідно виходити з того, що це порушення представляє собою скоєння протягом періоду притягнення адвоката до відповідальності декількох порушень цих правил.

77. Отже, лише посилання КДКА регіону на пункт 3 частини другої статті 31 Закону № 5076-VI є недостатнім для належного обґрунтування свого рішення, необхідно конкретизувати кваліфікацію установленого порушення адвокатом правил адвокатської етики шляхом чіткого визначення яке порушення має місце: систематичне чи одноразове грубе.

78. Також варто звернути увагу, що суди попередніх інстанцій, розглядаючи цю справу, здійснювали дослідження виключно процедури притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в частині територіальної підсудності розгляду такої скарги.

- 79.** Спірним у даному випадку стало питання наявності повноважень у КДКА Рівненської області здійснювати розгляд дисциплінарної справи щодо адвоката ОСОБА_1., враховуючи, що за даними Єдиного реєстру адвокатів України її робоче місце знаходиться за адресою: 01054, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Ярославів Вал 13/2, літ. Б.
- 80.** Верховний Суд наголошує, що дане питання вже неодноразово розглядалось судом касаційної інстанції.
- 81.** Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначені Законом України від 05 липня 2012 року №5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
- 82.** Відповідно до частин першої, третьої статті 2 Закону № 5076-VI адвокатура України - це недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.
- 83.** З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.
- 84.** Статтею 33 Закону № 5076-VI передбачено, що адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.
- 85.** Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України. Вказана норма також дублюється у пункті 8 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120.
- 86.** Однак, варто зауважити, що згідно з рішенням Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року №128 Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури міста Києва вважається не сформованою відповідно до Закону № 5076-VI, що є наслідком відсутності кворуму в кваліфікаційній і дисциплінарній палаті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва для прийняття рішень та здійснення повноважень, визначених статтею 50 Закону №5076-VI.
- 87.** Відповідно до рішення Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року №130 вирішено передати заяви, які стосуються допуску до складання кваліфікаційного іспиту (кваліфікаційні справи) та заяви (скарги) щодо поведінки адвокатів, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності (дисциплінарних справ (проваджень)) у ВКДКА для подальшого їх скерування на розгляд до КДКА іншого регіону.
- 88.** Згідно з підпунктом 2.3.18 пункту 2.3 розділу II Регламенту ВКДКА, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 4-5 липня 2014 за № 78 (в редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин) голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури скерує для розгляду до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури скарги, що надійшли стосовно осіб, визначених статтею 66 Правил адвокатської етики, а також у разі, якщо регіональна кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури не сформована, або у разі відсутності за будь-яких причин кворуму на засіданнях кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (палати) регіону.
- 89.** Відповідно до частини другої статті 66 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09 червня 2017 року (далі - Правила адвокатської етики), у разі звернення із скаргами щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, чи якщо скаржниками стосовно порушення цих Правил виступають адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, з метою забезпечення неупередженості та об'єктивності при розгляді зазначених скарг голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури забезпечує перерозподіл та направлення таких заяв (скарг) для розгляду до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до органів адвокатського самоврядування.
- 90.** З метою офіційного тлумачення відповідності поведінки адвокатів вимогам законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність та етичним стандартам, а також регламентації дисциплінарного провадження стосовно адвокатів було прийнято Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року №120 (далі - Положення №120).
- 91.** Відповідно до пункту 22 Положення №120 у разі звернення із заявами (скаргами) щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, або якщо скаржниками виступають адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, заява (скарга), не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
- 92.** Пункт 23 Положення № 120 визначає, що ВКДКА в особі її Голови, з метою забезпечення неупередженості та об'єктивності при розгляді заяв (скарг), з урахуванням наближеності територіального розміщення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, не пізніше трьох днів з дня надходження заяви (скарги) приймає рішення про перерозподіл та направлення таких заяв (скарг) для розгляду до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до складу органів адвокатського самоврядування. Отримавши від Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури таку заяву (скаргу), Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону перевіряє її на відповідність вимогам законодавства і цього Положення та приймає рішення про її подальший розгляд, відповідно до вимог цього Положення.
- 93.** Аналіз наведених норм дозволяє дійти висновків, що у випадках надходження скарг стосовно осіб, що належать до переліку, визначеного статтею 66 Правил адвокатської етики, а також за умов не сформованості регіональної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії або відсутності кворуму на її засіданнях, скарги стосовно адвокатів передаються на розгляд кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону. Неможливість дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії з певних причин здійснити дисциплінарне провадження стосовно адвоката за адресою реєстрації робочого місця, не може слугувати підставою та засобом уникнення таким адвокатом відповідальності за вчинене ним порушення, а також не спростовує можливості проведення належної перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката та вчинення інших передбачених законом дій іншим органом.
- 94.** Частина третя статті 33 Закону № 5076-VI встановлює загальні правила територіальної підвідомчості розгляду скарг, а наведені положення підпункту 2.3.18 пункту 2.3 розділу II Регламенту ВКДКА, пункти 22, 23 Положення №120 є нормами, які конкретизують та допускають, за умов об'єктивної неможливості, процедурно здійснити розгляд відповідними кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури дисциплінарних справи не за робочою адресою реєстрації адвоката.

95. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури у своїй процесуальній діяльності зобов'язана керуватися рішеннями Ради адвокатів України, актами Національної асоціації адвокатів України. Рішення Ради адвокатів України в силу частини першої статті 57 Закону №5076-VI є обов'язковими до виконання. Компетенція Ради адвокатів України дає право у межах повноважень та у спосіб, що визначений Законом деталізувати у своїх рішеннях певні процедурні моменти діяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, зокрема, при наявності певних умов, які не відображенні в статті 33 Закону №5076-VI, перенаправлення скарги на дії адвоката до іншої Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для подальшого розгляду та прийняття рішення, не порушує при цьому положення вказаної статті, а навпаки регулює дотримання принципу правової визначеності.

96. Аналогічний правовий висновок щодо застосування частини третьої статті 33 Закону № 5076-VI сформовано Верховним Судом у постановях від 08 жовтня 2020 року у справі №826/3443/18, від 04 квітня 2025 у справі №260/4927/24. Вказані правові висновки були застосовані також судом апеляційної інстанції при ухваленні оскаржуваного рішення.

97. Однак, у своїй касаційній скарзі ОСОБА_1 наголошує про необхідність відступлення від вказаних правових висновків, оскільки вважає, що пункт 2.3.18 розділу II Регламенту ВКДКА та пункт 8 Положення №120, які затверджені однаково за юридичною силою актами - рішеннями Ради адвокатів України від 13 грудня 2024 року №87 - Регламент та від 30 серпня 2014 року №120 - Положення, прямо суперечать одне одному в частині юрисдикції та підвідомчості КДКА щодо розгляду скарг про дисциплінарний проступок адвоката. Позивачка вважає, що у вказаних справах Верховний Суд не досліджував питання прав та повноважень Ради адвокатів України, яка протиправно своїм рішенням змінила юрисдикцію кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

98. Окрім цього, на думку ОСОБА_1, саме вказані вище суперечності є підставою для формування Верховним Судом нового правового висновку щодо застосування частини третьої статті 33 Закону та пункту 8 Положення №120 у подібних правовідносинах.

99. Колегія суддів Верховного Суду вважає, що без з'ясування наявності чи відсутності факту вчинення дисциплінарного проступку та без дослідження наявності повноважень у КДКА Рівненської області на момент прийняття Рішення про порушення дисциплінарної справи та Рішення №Д/10-5, є неможливим ні формування нового правового висновку, ні здійснення відступлення від сталого.

100. Також колегія суддів Верховного Суду наголошує, що предметом цієї справи є рішення КДКА Рівненської області стосовно відкриття дисциплінарного провадження та притягнення до відповідальності адвоката, а не законність Регламенту ВКДКА, зокрема пункту 2.3.18, як про це неодноразово зазначає позивачка у касаційній скарзі.

101. Згідно з пунктом 1 частини другої статті 353 КАС України підставою для скасування судових рішень судів першої та (або) апеляційної інстанцій і направлення справи на новий судовий розгляд є порушення норм процесуального права, на які посилається скаржник у касаційній скарзі, яке унеможливило встановлення фактичних обставин, що мають значення для правильного вирішення справи, якщо суд не дослідив зібрані у справі докази, за умови висновку про обґрунтованість заявлених у касаційній скарзі підстав касаційного оскарження, передбачених пунктами 1-3 частини четвертої статті 328 цього Кодексу.

102. Частинами четвертою, п'ятою статті 353 КАС України визначено, що справа направляється до суду апеляційної інстанції для продовження розгляду або на новий розгляд, якщо порушення допущені тільки цим судом. В усіх інших випадках справа направляється до суду першої інстанції.

Висновки і мотиви, з яких скасовані рішення, є обов'язковими для суду першої або апеляційної інстанції при новому розгляді справи.

103. З огляду на не дослідження питання законності притягнення ОСОБА_1 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарних проступків, колегія суддів Верховного Суду приходить до висновку про порушення судами попередніх інстанцій норм процесуального права, що виразилося у невстановленні фактичних обставин, що мають значення для правильного вирішення справи. Окрім того, враховуючи, що вказані порушення були допущені і судом першої інстанції, і судом апеляційної інстанції, Верховний Суд зазначає про наявність підстав для виходу за межі вимог касаційної скарги та скасування і рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 30 травня 2025 року і постанови Восьмого апеляційного адміністративного суду від 27 серпня 2025 року, направивши справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

103 На основі викладеного Верховний Суд дійшов висновку, що касаційну скаргу належить задовольнити частково, а рішення судів першої та апеляційної інстанцій слід скасувати з направленням справи на новий розгляд до суду першої інстанції.

104 Під час нового розгляду справи судам необхідно дослідити всі обставини, які мають значення для правильного вирішення спору; оцінити доказам з урахуванням принципу офіційного з'ясування всіх обставин у справі; надати оцінку обставинам аргументам сторін і, у залежності від установленого, правильно застосувати до спірних правовідносин норми матеріального права і постановити рішення відповідно до вимог статті 242 КАС України.

З огляду на результат розгляду касаційної скарги судові витрати не розподіляються.

Керуючись статтями 345, 353, 355, 356, 359 КАС України, Суд

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_1 задовольнити частково.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 30 травня 2025 року та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 27 серпня 2025 року у справі № 460/27538/23 скасувати.

Справу № 460/27538/23 направити на новий розгляд до суду першої інстанції - Рівненського окружного адміністративного суду.

Постанова набирає законної сили з дати її ухвалення, є остаточною та оскарженню не підлягає.

.....

М.В. Білак

І.В. Желєзний

В.Е. Мацедонська,

Судді Верховного Суду